

Ekspertgruppen Nordens Språkråd

Referat fra møte 1/2015 – København den 3-4. mars 2015

Tilstede

Danmark	Jørn Lund (formand i 2015) Hanne Schilling (suppleant)
Norge	Doris Amland (medlem)
Island	Ragnheiður Helga Þórarinsdóttir (medlem)
Færøyene	Vár í Ólavsstovu (medlem)
Finland	Taina Juurakko-Paavola (medlem)

Avbud fra

Sverige	Gunlög Josefsson (suppleant)
Grønland	Katti Frederiksen (medlem)
Åland	Eva Johansson (medlem)

Sveriges medlem, Ann Cederberg, har trådt ut av gruppen. NMRS har anmodet Sverige om å utpeke et nytt medlem.

Nordisk språkkoordinasjon

- Jesper Schou-Knudsen (leder)
- Thomas Henriksen (rådgiver)
- Maria Eintveit (studentmedhjelper)

Gjester

Johan Lindblad (seniorrådgiver i Nordisk Råds Sekretariat)

Bodil Aurstad (seniorrådgiver i Nordisk Ministerråds Sekretariat)

Kristín Ólafsdóttir (generalsekretær for Foreningerne Nordens Forbund)

1) Godkjennelse av dagsorden

Dagsorden ble godkjent.

2) Godkjenning av referat fra møte 2 i 2014 den 22. august

Et utkast til referatet ble sendt ut sammen med møtepakken til møtet 1/15, med frist for kommentarer til den 3. mars.

Referatet ble godkjent.

3) Meddelelser fra formannen

Formann i 2015 for Ekspertgruppen Nordens Språkråd, Jørn Lund, orienterte muntlig.

Formannen gjorde rede for personalsituasjonen i Nordisk Språkkoordinasjon og presenterte den nytiltrådte leder.

Formannen ga ordet til Jesper Schou-Knudsen, som gikk gjennom Språkkoordinasjonens aktuelle arbeid med sentrale styringsdokumenter.

Formannen ga ordet til Thomas Henriksen, som orienterte om videreutviklingen av læringsportalen Norden i Skolen.

4) Orientering fra Ekspertgruppens medlemmer

- På Færøyene ser man en utvikling i språket blant de unge, hvor mye foregår på enten dansk eller engelsk. Det har også vært en stor debatt rundt hvorvidt man skal ha et færøysk eller latinsk alfabet. Dette er en gammel diskusjon, og valget falt i denne omgang på færøysk.
- Innenfor lærerutdannelsen i Danmark har man skåret ned på morsmålsfaget. I tillegg har man fått en ny modulreform som har ført til en nedgang i kurser til Lysebu, men også muligheten for at studenter kan velge moduler i nabospråk.

Ellers ser man at interessen for fremmedspråk i Danmark er dalende, sett bortifra fra engelsk. Humaniora blir nesten betraktet som et problem, og det er mindre prestisje rundt disse fagene. I Danmark skaper kommureglene debatt med stor offentlig oppmerksomhet.

- I Island er det nedsatt en ekspertgruppe for å se på det islandske språket. Det er opprettet et fond som skal konsentrere seg om tale-analyse, administrert av Forskningsrådet. Man har også stiftet en selvejende institusjon som har i oppdrag å utvikle det islandske språk innenfor teknikk og IT.
- Kunnskapsdepartementet i Norge viste interesse for ekspertgruppens arbeid før jul, og la samtidig vekt på at læreplanens mål innenfor nabospråk skal være i fokus innenfor de ulike prosjektene. Det jobbes videre mye med prosjektet Klart Språk, hvor det nå fokuseres på terminologi innenfor det juridiske, med fokus på hvordan man kan gjøre språket til jurister mer forståelig.
- I Finland er det blitt fremmet et «medborgerinitiativ» i Riksdagen, som handler om at svensk i skolen bør kuttes. Dette temaet er ofte oppe til diskusjon rundt valgtider, men forslaget vil nok

ikke gå gjennom. Videre behandles det nye lærerplaner for videregående skole, hvor kravene til svensk er nedsatt fra A2 til A1.

5) Orientering fra Nordisk Språkkoordinasjon

- Jesper Schou-Knudsen er pr. 1. januar 2015 ansatt som ny leder for Nordisk Språkkoordinasjon (NOSK).
- Orientering om ad hoc-gruppens møte i Helsinki den 13. januar, hvor Nordisk Språkkoordinasjon deltok. Bodil Aurstad fra NMRS ga et utdypende referat fra ad hoc-gruppens diskusjoner senere på møtedagen.
- Orientering om det forestående kontaktseminar den 14. april. Bodil Aurstad ga en utdypende presentasjon av programmet senere på møtet.
- Det planlagte kontaktseminaret den 14. april 2015 for kultur- og utdannelsessektoren ble drøftet. Flere i Ekspertgruppen etterlyste en sterkere profil og tydeligere mål til kontaktseminaret, og kritiserte den korte tidsplanen.

Seniorrådgiver Bodil Aurstad fra NMRS orienterte om planen for kontaktseminaret. Tanken er at det skal være et arbeidsseminar med fokus på gruppearbeid, hvor aktørene er personer som jobber med språk i forvaltningen. Dagen skal handle om vitendeling, samt hvorfor og hvordan man samarbeider. Seminaret kan brukes til å definere mål, og kan bidra til en kvalitetssikring av Nordisk Språkkoordinasjons strategidokumenter.

- Orientering om de forstående budsjettbesparelser på Ministerrådets budsjett 2016.
- Videre ble innspill til konsekvensanalysen diskutert. Språkkoordinasjonen gjorde oppmerksom på fraværet av tilstrekkelige forutsetninger med tanke på å skulle levere forslag til de skisserte budsjettbesparelser.
- Bodil Aurstad fra NMRS orienterte om konsekvensanalysen og de planlagte budsjettbesparelser.

Bodil Aurstad redegjorde for beslutningen om at Nordisk Ministerråd skal spare 1% av det totale budsjettet, herunder 70% ved MR-SAM og 30% ved MR-U. Det diskuteres om man skal skjære ned på alle områder, eller om noen områder skal fritas. I lys av Nytt Norden-rapporten skal det være mer fokus på resultater. Hvorvidt kuttet rammer språksamarbeidet skulle det tas stilling til av EK-U, onsdag den 4. mars, samt mer konkret i juni.

6) Nordisk Språkkoordinasjons årsrapport 2014

Språkkoordinasjonen ønsket medlemmenes eventuelle synspunkter til årsrapporten. Ekspertgruppen påpekte at rapporten var vanskelig å lese for utenforstående. Medlemmene savnet innholdsfortegnelse, navn på hvem som har skrevet hva, og mente at man burde holde seg til samme sjangerform gjennom hele teksten. I tillegg etterlyste man større grad av anbefalinger og nyttig styringsinformasjon.

Språkkoordinasjonen ønsker å kunne forholde seg friere til Ministerrådets formelle krav til årsrapportens form og innhold. Språkkoordinasjonen ønsker fremover å styrke årsrapportens

innhold, fortelling og relevans for alle aktører i språksamarbeidet. Ekspertgruppen støttet Språkkordinasjonens ønske.

7) Språkkordinasjonens strategidokumenter – ny prosessplan og budsjett for 2015

Jesper Schou-Knudsen orienterte om planen for nye strategidokumenter. Nordisk Ministerråds Sekretariat har bedt om en revidering av alle tre styringsdokumenter, og et utkast skal være på plass i slutten av mars. Fra Nordisk Språkkordinasjon foreslås det at de nye styringsdokumentene skal bygges opp på 3 søyler:

- 1) Strategipapirene skal presentere Språkkordinasjonens strategi for gjennomførelse av språksamarbeidets politiske ambisjoner frem til 2018. Herunder det tverrsektorielle samarbeid med kultursektoren.
- 2) En handlingsplan gjeldende for samtlige fire år, samtidig med at man har en operasjonaliserbar arbeidsplan på et år. Videre skal man innføre delmål, slik at man lettere kan gjøre endringer underveis.
- 3) Kommunikasjonsstrategien avspeiler prioriteringene i Ministerrådets overordnede kommunikasjonsstrategi med særlig fokus på språksamarbeidets egne mål, målgrupper og plattformer. Kommunikasjonsstrategien sikrer den konkrete sammenheng mellom politiske mål og konkrete aktiviteter.

Ekspertgruppen var veldig positiv til disse planene.

8) Nordisk Språkkordinasjon tiltak 2015 – status

De drøftede tiltak er fra den tidligere arbeidsplanen, og det kan dermed hende at man går vekk fra noen av prosjektene.

Nordiske forsøksklasser

Man har inngått et samarbeid med Hanaholmen i Finland. Tanken er at man skal få en tydeligere viten om hvordan man kan styrke nabospråkundervisningen, i samarbeid med kultur og forskning.

Man har også hatt et møte med Dansk lærerforlaget angående mulighetene for å lage en håndbok. Tanken er at man skal komme dypere ned i hvordan man konkret kan bedre læringen, med en blanding av teori og konkrete læringsforslag.

Nordisk julekalender for barn og unge

Språkkordinasjonen har blitt bedt om å ikke gå videre med dette prosjektet av Nordisk Ministerråd, da man ikke vil bruke midlene på risikovillig kapital. Man har derimot muligheter til å undersøke alternative midler.

Ekspertgruppen så stort potensiale i prosjektet og var generell veldig positiv til ideen. Det ble foreslått at Språkkordinasjonen skal komme med nye, konkrete forslag til neste møte.

Fra Nordisk Ministerråds Sekretariat ble det pekt på viktigheten av å komme i dialog med public service-kanalene slik at julekalenderen eventuelt vil bli sendt i originalspråkene, da barnekanalene i dag har en språkpolitikk hvor de dubber programmer for barn opp til 12 år.

Norden i skolen

Portalen vokser seg stadig større og har nå ca. 2100 registrerte brukere. Samtidig ble problemet med midler brakt frem, da dette er et non-profit prosjekt.

Språkambassadører

Prosjektet er i gang og har 90.000 til rådighet. Dessverre måtte Nordisk Kulturfond trekke seg.

Nordisk språk-app

Prosjektet er i gang og vil stå ferdig høsten 2015. Det var meningen at Finland skulle være en del av app'ens innholdside, men det har ikke vært nok penger til å finansiere dette, midler man jobber for å skaffe nå. Språknemndet er interessert i en nordisk hackerton, men her er det foreløpig ikke satt noe i gang fra Språkkordinasjonens side.

Nordisk miniordbok

Man har ikke satt i gang noe fra Språkkordinasjonens side, og det har heller ikke vært noe konkret å bruke penger på.

Lån en nordbo, -forfatter, -forteller, -teaterpedagog

Dette prosjektet har man tenkt skal henge sammen med Norden i skolen, og belaster ikke budsjettet.

Radio Norden

Man har gjennomført intervjuer, og webutviklingen er i gang. Tanken er at radioen kan komme ut gjennom Norden i skolen.

Ekspertgruppen kommenterte at det generelt var for mye fokus på små prosjekter, og mente at det var en god idé å satse på færre. Språkkordinasjonen påpekte at dette har vært praksis i de tidligere styringsdokumentene, men at det vil komme nye forslag om færre prosjekter i den kommende aktivitetsplan.

Formannen for Ekspertgruppen henviste også til det tidligere forslaget om et pilotprosjekt angående språkforståelse i Norden, og oppfordret om å søke midler fra Nordpluss til dette. Ekspertgruppen støttet at Språkkordinasjonen skulle gå med i dette prosjektet. Det ble også drøftet et mulig samarbeid med Nordjobb, som planlegger en undersøkelse om personer fra Finland som flytter til Sverige for å arbeide.

9) Det politiske samarbeidet. Nordisk språkpolitikk – teori eller praksis?

Dette punktet ble utsatt til neste møte i Ekspertgruppen.

10) Språkforståelse og det fellesnordiske arbeidsmarked

Seniorrådgiver fra Nordisk Råd, Johan Lindblad, orienterte om status for utvalgsforslag A 1632 om språkforståelsens betydning for mobiliteten på det felles nordiske arbeidsmarked, som Ekspertgruppen tidligere har mottatt og drøftet.

Språkkoordinasjonen, støttet av Ekspertgruppen, ser veldig positivt på forslaget og diskuterte videre perspektiver. Språkkoordinasjonen og Ekspertgruppen vil se på mulighetene for å følge og gi råd til det videre arbeidet.

11) Økonomiregler

Jesper Schou-Knudsen gikk gjennom de gjeldende økonomiregler for Ekspertgruppens utlegg i forbindelse med møte- og reiseaktiviteter.

12) Fastsettelse av møtekalender for 2015

Ekspertgruppen ble enige om at neste møte skal finne sted den 9. september 2015, og at dette skal være et halvdagsmøte for å få innspill til aktivitetsplanen. Neste ordinære møte i Ekspertgruppen ble fastlagt til den 24-25. november 2016.